

Berdinen arteko tutoretza planaren hastapenak Gasteizko Irakasleen Unibertsitate Eskolan

Igor Camino Ortiz de Barrón

Hezkuntzaren Teoria eta Historia Saila
Gasteizko Irakasleen Unibertsitate Eskola
Euskal Herriko Unibertsitatea

Eider Goñi Palacios

Bilakaeraren eta Hezkuntzaren Psikologia
Gasteizko Irakasleen Unibertsitate Eskola
Euskal Herriko Unibertsitatea

GAKO-HITZAK: Orientazioa, unibertsitate ikasleria, berdinen arteko tutoretza, Goi Mailako Europear Hezkuntza Esparrua.

1. SARRERA

1.1. Orientazioaren beharra unibertsitatean

Unibertsitatera igarotzea ikasleen garapen pertsonalerako eta akademikorako gertakari nagusietakotzat har daiteke; etapa berri baten hasiera da, horrek dakartzan ziurgabetasunarekin eta galdera guztiekin. Batxilergotik Unibertsitatera igarotzeak ikasleei testuinguru sozial berrietara egokitzea eskatzen die, horrek klasean nahiz klasetik kanpo ekar dezakeen kultur aldaketarekin; Unibertsitatean sartzeak askotan familia gunea abandonatzea dakar, horrekin batera bizilekua ere aldatuz. Aldaketa horiek ikasleak modu autonomoagoan jokatzea eragin ohi dute.

Igarotze hori egoki landu ezean, ikasketak abandonatzea suerta daiteke, lehendabiziko bi ikasturteetan arruntagoa izaten dena. Ikasleek Unibertsitaterako hasierako egokitze prozesuan, behar edo zailtasun nagusiak informazio edo aholkularitza faltarekin erlazionatzen dira: graduen egitura, unibertsitatearen antolamendua, araudiak, ikasleen eskubideak eta betebeharrak, ikasleen ordezkartza...; horiez gain, beraien bizitza-garapenaren

etapak erakusten dituen beharrak lantzea ere garrantzitsua da. Alde horretatik, orientazioaren eta tutoretza-ekintzaren funtzioak, aipatutako behar edo zailtasun horiei erantzuteko baliagarria izateaz gain, ikasle unibertsitarioren dimentsio guztien (pertsonala, akademikoa eta profesionala) formaziorako laguntza eskaintzen du.

Faktore ugari frogatzen dute dimentsio orientatzailea eta tutoriala unibertsitatean ezinbesteko elementua dela (García, 2008):

- Zenbait unibertsitate-titulaziotan gertatzen den masifikazioak ikaslea galduta eta despertsonalizatuta sentitzera darama.
- Ikasleak egunerokotasunean sortzen diren beharrei edo arazoei aurre egiten laguntzeko tutore edo aholkularia behar du; horrek ikaslea unibertsitatean kokatzen lagunduko du.
- Unibertsitatea gero eta konplexuagoa da: titulazioak, ikasketa planak, araudiak...; europar bateratze prozesuaren ondorioz agertu den gradu eta graduondo egitura berriarekin konplexutasun hori handitu egin da.
- Egungo unibertsitate curriculumak prestakuntzarako hainbat bide eskaintzen ditu eta, aholkularitza eduki ezean, horien hautaketa egoki egitea erronka zaila bihurtzen da.
- Espainiako unibertsitatean ikasketak bertan behera uztea oso arrunta da; horrez gain, ohikoa izaten da kurtsoak errepikatzea edota ikasketak hasiera batean aurreikusita dagoen epean ez burutzea.

Ikasle askok ezin dituzte ikasketak aukeratu beren bokazioaren edo interesen arabera, beren etorkizun profesionala baldintzatzen duen sarbide sistemak behartuta baizik (Amor, 2012). Egoera horretan, unibertsitaterako igarotzea optimizatzea ahalbidetzen duten proposamenak bilatzea ezinbestekoa da; egungo egoeran horrek garrantzi handia dauka, unibertsitate europarra aldaketa prozesuan erabat murgilduta dagoelako eta irakaskuntza-ikaskuntza prozesuan metodologia aktiboak eta parte hartzaileak erabiltzea bilatzen delako. Metodologia horiek elkartrukatzeko prozesuak bultzatzen dituzte (ezagutzak, esperientziak, sentimenduak, e.a.), kolektibotasunean eta komunikazio eta dialogo egoeran garatzen den prozesua dela ulertuz (Benito eta Cruz, 2005; López, 2005).

Horrela izanda, azpimarratzekoa da orientazioa dela unibertsitate markoan bereziki zaindu beharreko elementua, are gehiago kontuan hartuz unibertsitate espainiarretan gehiegi jorratu gabeko gaia izan dela eta oraindik ere ez dela oinarrizko dimentsioa kontsideratu eta ez dela ere hezkuntza kalitatearekin duen lotura zuzena azpimarratu. Aitzitik, azken urteotan ikerketa ugari izan dira unibertsitateko ikasleei arlo desberdinetan orientazioa eskaintzeko beharra azpimarratu dutenak, orientazioa, tutoretza eta aholkularitza bultzatzeko ekintzak garatzeko proposamenak bultzatuz (Apodaca eta Lobato, 1997; Watts eta Van Esbroeck, 1998; González eta Martín, 2004; Sanz, 2005; Pino eta Ricoy, 2006; Colvin, 2007).

Unibertsitatean denbora luzez egin den planteamenduak, oro har, ikaslearen arrakasta edo porrota akademikoa eduki ditu neurgai, ikaskuntza ikaslearen borondatearekin eta dedikazioarekin lotzen direla adieraziz. Modu horretan, ez da ikaslearentzako aholkularitza sistemen garapena bultzatzeko beharrik sumatu (Martín, García eta Hernández, 1999). Europar Bateratze prozesuak ekarri nahi dituen aldaketak ordezkatzan dituen egungo ereduak gaitasunen garapenean oinarritutako formazioa bultzatzen du, derrigorrez aholkularitza eta segimendu pertsonalizatuagoa eskatzen dituen; eskaera horrek orientazioa eta tutorizazioa irakaskuntza-ikaskuntza unibertsitarioaren ardatz bihurtzeko bidea aldarrikatzen du.

1.2. Orientazioaren garapena unibertsitatean

Orientazioaren eta tutorizazioaren beharra hezkuntza maila guztietan agertzen da, baina unibertsitatean oraindik ere definizio prozesuan dago. Historikoki, orientazioari eta tutorizazioari buruzko aipamenak eskaintzen dituen lehen erreferentzia 1970ko Hezkuntza Lege Orokorra da (LGE, 1970); bertan, tutoretza erregimena eta lan txertaketarako orientazio zerbitzuak agertzen dira.

Kalitatearen eta zerbitzuen arteko loturaren adibide garbia *Informe Universidad 2000* (Bricall, 2000) delakoan aurki daiteke. Bertan, unibertsitateko ikasleei aholkularitza eta laguntza eskaintzearen beharra azpimarratzen da, batez ere orientazioaren eta tutorizazioaren alderdiei dagokienez: erabakiak egoki hartzeko informazioa, kualifikatutako pertsonalaren laguntza teknikoa edo unibertsitate orientazio zerbitzuen garrantzia.

Alderdi horiei aipamen esplizitua egiten dien hurrengo erreferentzia 2001 urtean agertzen da, Unibertsitate Lege Organikoarekin: 46. artikuluan unibertsitateak ikasleei orientazioa eta informazioa eskaini behar diela adierazten du, batez ere beraiei eragiten dieten ekintzei buruz. Geroago, 2007/4 Lege Organikoak ikasleen eskubideak eta betebeharren inguruan eskaintzen duen atalean, behar berdina azpimarratzen du. Urte horretako urriaren 29ko 1393 Errege Dekretuak, ordea, behar hori haratago darama, unibertsitateetan ikasleentzako orientazio sistemak edukitzearen beharra zehazten baita, honako modu hauetan planteatuta:

- Ikasle berriak izango direnentzako informazioa eta harrera eskaintzea matrikulazio prozesua baino lehenago, unibertsitatearako igarotzea erraztuko duena.
- Laguntza eta orientazioa eskaintzea matrikulatutako ikasleentzat.

Hezkuntza Ministerioak 2010ean *Pacto social y político por la educación* izeneko dokumentuan proposatutako neurrien artean, tutorizazioa eta orientazioa indartzearen beharra agertzen da, ikasleen gaitasunak garatzeko

eta gradu ikasketak bertan behera uztearen tasak jaisteko ezinbesteko baliabidea dela azpimarratuz.

Hainbat legeditan islatutakoari jarraituz, egungo unibertsitate testuinguruan gero eta gehiago bultzatzen da ikasleei orientazioa eta tutorizazioa eskaintzeko beharra. Euskal Herriko Unibertsitatearen (UPV/EHU) kasuan, *Ikasleen Estatutuak*, 2010/1791 Errege Dekretu bidez onartua, bere 7. artikuluan jasotzen ditu ikasleek alderdi horien inguruan dituzten eskubideak:

- Irakasle, tutore eta ikasleentzako zerbitzuen aldetik aholkularitza jasotzeko eskubidea, Estatutuan ezarritakoaren arabera.
- Informaziorako eta bokazio-orientaziorako, akademikorako eta profesionalerako eskubidea. Unibertsitateko zerbitzuak ezagutzeko eskubidea, batez ere ikasleei eragiten dietenak: unibertsitate alojamen-dua, kirol ekintzak, osasun ohiturak, lan txertaketa, e.a.
- Ebaluazioaren eta kalifikazioen errebisiorako prozeduraren inguruan unibertsitateak ezarritako dituen arauetarako buruzko informazioa edukitzeko eskubidea.

Ildo beretik agertzen da Ikasleen Araudia, Euskadiko Boletinean (2012/3521) argitaratua: informaziorako eta bokazio-orientaziorako, akademikorako eta profesionalerako eskubidea ere jasotzen da bertan. Horrez gain, ikasleei eragiten dieten ekintzen inguruko informazioa ezagutzeko eskubidea ere aldarrikatzen da.

2. BERTINEN ARTEKO TUTORETZA: ORIENTAZIORAKO ESTRATEGIA

Aurreko atalean eskainitako panoramika ikusita, nabarmentzen da orientaziorako estrategiak bilatzea dela unibertsitate markoan agertzen den behar horietako bat. Alde horretatik, gaur egun tutoretza da marko horretan gehien erabiltzen den estrategietako bat. Etorkizuneko profesionalak izango direnei kalitatezko formazioa eskaintzeko beharra aldarrikatzen da eta, horretarako, tutoretzaren bidez garatzen den laguntza pertsonalizatua ezinbestekotzat jotzen da; laguntza hori lau ekintza nagusitan oinarritzen da (Cano, 2009):

- Unibertsitatearekiko ezartzen diren lehendabiziko harremanak eta egokitzapen progresiboa erraztea.
- Ikasleei beren ibilbide pertsonala eta profesionala konfiguratzeko laguntzea, legezko gizarte demokratiko baten hiritar aktiboak direla kontuan hartuz.
- Unibertsitatean egindako formazio egonaldian zehar beraien errendimendu akademikoaren optimizazioan laguntzea.
- Lan merkaturako sarbidea eta lan txertaketa erraztea.

Laguntza horren ildotik, unibertsitate markoan tutoretzaren inguruko egungo kontzeptzioa hainbat ikuspegi teorikotik uler daiteke; gaur egun honako tutoretza eredu nagusiak agertzen dira elkarbizitzan (Rodríguez, 2004):

- Eredu akademikoa: irakasgaiari buruzko informazioa eskaintzera mugatzen da.
- Garapen pertsonalerako eredu: mundu anglosaxoitik eratorria. Bere helburu nagusia ikaslearen garapena da. Eredu honetan, tutoretza ekintza arlo akademikoaz gain, arlo pertsonala kudeatzen laguntzea ere bilatzen da.
- Garapen profesionalerako eredu: honetan unibertsitateko tutorearen ardura lan arloko tutorearekin osatzen da. Ikaskuntza egoera errealetan garatzea bilatzen da; horren bidez, etorkizuneko eskaera profesionali egokitzeko baliagarriak diren gaitasun pertsonalak, akademikoak eta profesionalak garatzea bilatzen da.
- Formazio integralerako eredu: unibertsitate markoan garatzeko eredu ideiala kontsideratzen da. Horren bitartez ikaslearen garapen integrala bilatzen da eta, horretarako, arlo indibidualari, afektiboari eta profesionalari erantzutea proposatzen da. Eredu honek, irakaslearen formazioaz gain, kolaborazio sareen parte hartzea eskatzen du, beharrezkoa baita hezkuntza ikastegiekin eta erakunde profesionalekin harremanak ezartzea.

Berdinen arteko laguntza batez ere garapen pertsonalerako ereduarekin erlazionatzen den estrategia garrantzitsu gisa agertzen zaigu, estatus berdina partekatzen duten pertsonen arteko lotura ahalbidetzen duen praktika pedagogikoa izanik (De la Cerda, 2013). Estatus berdinean aritu arren, diferentziaren bat agertuko dela ere azpimarratu beharra dago: ezagutzekin, esperientziarekin edo gaitasunekin lotutako diferentzia izaten da. Berdinen arteko laguntza mota desberdinen artean, gehiegi aztertu ez den horietako bat ikaskideen artean egiten dena da, berdinen arteko tutoretza (Gil, 2009), ikasle tutorearen edo mentorearen figura erabiltzen duena (*peer tutoring*, *mentoría*). Berdinen arteko tutoretza ikaskuntza kooperatiborako estrategia da (Duran eta Vidal, 2004); horren barruan, ohikoena ikaslearen arteko ikaskuntza kooperatiboa bultzatzea da, beraien artean sortzen den erlazio asimetriko baten ikuspegitik (tutore funtzioa duen ikaslea eta tutorizatua den ikaslea).

Gehiegi aztertu gabeko alderdia bada ere, aipatu beharra dago berdinen arteko tutoretza ez dela estrategia berria. Berdinen arteko tutoretzaren ereduak tradizio luzea erakusten du unibertsitate anglosaxoietan (Lobato, 2005). Unibertsitate frantziarretan ere erabili da, batez ere porrot akademikoa saihesteko asmoz. Berriki, Italiako (Pedicchio eta Fontana, 2000) eta Espainiako (Lopez, Archilla, Fernández, Gálvez eta García, 1993; Durán eta Vidal, 2004; Velasco eta Benito, 2011; Marchena, Gómez, Alcalde,

Aguilar eta Navarro, 2006; Arco eta Fernández, 2011; Álvarez eta González, 2005) zenbait unibertsitatetan ere abian jarri da. Azken urteotan birbatoratu den estrategia da, bereziki Bologna Planak ekarritako aldaketa metodologikoekin.

Gero eta gehiago bilatzen da eskarmentua duten ikasleek, irakasle tutoreek lagunduta, sarberriak diren ikasleen formazio prozesuan laguntzea (Álvarez eta González, 2005). Ikasle tutoreek, alde horretatik, sarberriek baliatu dezaketen eredu eskaintzen dute. Ikasle berrien bidean sor daitezkeen zalantzak argitzen laguntzeaz gain, zenbait gatazkari eta desorekari aurre egiten ere lagun dezakete. Ikasle tutoreek bizitza unibertsitarioaren gainean duten ezagutza zabalagoak, ahalbidetzen du hauek ikasle berriak orientatzea, arlo akademikoan ez ezik (aukeratutako titulazioaren zereginak), akademikoaz kanpokoan ere (kultur jarduerak baliatzea, kirol ekinak praktikatzeko, elkarteetan parte hartzea...).

Ikasle tutoreak irakaslearen laguntza edukiko du eta, alde horretatik, irakaslearen luzapena bihurtuko dela pentsa badaiteke ere, azpimarratzekoa da ikasle tutoreak ikasi egiten duela beste batzuei ikasten laguntzen dien bitartean (Ferrer, 2003; Topping, 1996). Horretarako, partehartzaile guztien interbentzioa behar da, ez adituena bakarrik (Newman, Griffin eta Cole, 1998). Parte hartzaileen gaitasun eta esperientzia graduaren arabera, berdinen arteko tutoretza adin bereko edo hezkuntza maila bereko ikasleen artean eman daiteke (*same-age tutoring*) edo adin edota ikasmaila desberdineko ikasleen artean (*cross-age tutoring*).

Dena den, adina baino, berdinen arteko tutoretza prozesuaren funtzionamendu egokirako alderdirik erabakiorrena tutorearen eta tutorizatua denaren arteko distantzia edo erlazio asimetrikoa da (Duran, 2002). Egoera berdinean dagoen pertsona baten interbentzioa eraginkorragoa izan daiteke, berriki bizi izandako esperientziatik bertatik garatzen baita. Zenbait autorek (Chancel, Jornada eta Pericon, 2008) diotenez, batzuetan ikasleak irakasleak baino bitartekari hobeak izan daitezke, batez ere ikaskuntza prozesu horretan ere murgilduta daudelako eta horrek, sor daitezkeen eskaerak edo beharrak errazago identifikatzen lagunduko die. Horrez gain, komunikazio zuzenagoa erabiltzeko gaitasuna ere erakusten dute, erreferente kultural edo hizkuntzakoak partekatzen dituztelako.

Adierazitakoak kontuan hartuta, berdinen arteko tutoretza eredueta goi mailako ikasleak erabili ohi dira tutore gisa eta beren esperientziak, formazioaz eta irakasle tutore baten laguntzaz baliaturik, lehen kurtsoetako ikasleei (edo batzuetan goi mailako kurtsoetakoei ere) helburu ezberdinen lorpenean laguntzen diete: unibertsitate marko berrian egokitzea, zailtasuna erakusten duten alderdi akademikoak argitzea, klaseko zalantzak argitzea, azterketak prestatzea eta abar (Pérez, 2006).

Ikasle tutoreek eskaintzen duten lidergoa erreferente bihur daiteke lehen mailako ikasleentzat. Ikasle tutoreen ardura ez da sor daitezkeen zalantza guztien erantzuna edukitzea, erantzun horiek bilatzeko bideak topa-

tzen laguntzea baizik. Laguntza eskaintzeko prozesuan, zenbait kasutan, arlo pertsonaleko edota sozialeko kezkak konpartitzeko ikasle lagun ere bihur daitezke. Berdinen arteko tutoretza elkarren arteko kolaborazioan oinarritzen da, hezkuntza prozesuaren baliatzerik onena bilatu nahian (Villayandre eta Pérez, 2000). Lan giro kolaboratiboan gauzatzen den ikuspegi kontrasteak arazoek kontzientzia globalagoa eta integralagoa garatzeko lagungarria da. Berdinen arteko tutoretza praktika pedagogikoa den ildotik, azpimarratzekoa da interakzioaren garrantzia, Hezkuntza Zientzietan ikas-kuntzaren oinarritzko alderdia baita.

Besteekiko interakzioaren bitartez, ikaskuntza bultzatzen eta ahalbidetzen dituzten gatazka kognitiboak agertzen dira, batez ere ezagutza berrien eta irakaslearen edo bitartekariaren arteko erlazioaren ondorioz emandako gertakaria izanik (Topping, 2003). Vigotskiren garapen gertuko eremua kontzeptuaren ikuspegi zabaletik, eremu hori interakzioan bertan sortzen den ikaskuntzarako gaitasun bezala ikusi behar da. Ikasleak berdinekin parte hartzen du zeregin kolektiboan, eta horrek besteekin eta besteengandik ikasteko aukera eskaintzen dio (Cubero eta Luque, 2002; Rogoff, 1993; Wells, 2001).

Berdinen arteko tutoretza ekimenek hezkuntza esperientzia era positiboan bizitzea ahalbidetzen du, ikasleen autoestimua eta motibazioa hobetzea ekartzen duena (De la Cerda, 2013). Ikasle tutoreek, prozesuan zehar, pazientzia, entzute aktiboa eta begirunea bezalako bertute pedagogikoak garatzen dituzte. Autoritate erlazioa ezabatzen da eta besteenganako konfiantza garatzeko bidea ahalbidetzen da. Ikasle parte hartzaileek, baita ere, ezagutzarako eta bestearen onarpenerako bidea topatzeko aukera esperimentatzen dute. Modu berean, besteak laguntzeko gaitasuna eta besteenganako ardura sentimendua handitu egin ohi da ekimen hauen bidez.

3. BERDINEN ARTEKO TUTORETZA PLANA GASTEIZKO IRAKASLEEN UNIBERTSITATE ESKOLAN

UPV/EHUko Ikasleen Errektoreordetza izan da 2012/2013 ikasturterako plan hau martxan jartzearen ekimena erakutsi duena, modu esperimentalean lau ikastegitan inplementatzea proposatuz: Donostiako Eri-zaintzako Unibertsitate Eskola, Psikologia Fakultatea, Lan Harremanen Unibertsitate Eskola eta Gasteizko Irakasleen Unibertsitate Eskola. Ikastegi horien aldeko apustua egitearen arrazoia, nagusiki, horiek azken urteotan orientazio jardueretan erakutsi duten ibilbidearekin lotzen da; interesa, inplikazioa eta jarduera horiekiko erakutsitako sentsibilitatea izan dira ibilbide horren ezaugarri nagusiak.

Beraz, aipaturiko ikastegiak aitzindariak izan dira erronka hori aurrera eramaten 2012-2013 ikasturtean zehar. Hala ere, aurretik adierazi den bezala, lan honen asmoa Gasteizko Irakasleen Unibertsitate Eskolak plana

abian jartzeko jarraitutako prozesuaren eta edukitako esperientziaren berri ematea da. Planaren helburuak honako hauek dira:

- Ikasle berriei unibertsitaterako jauzi horretan babesa ematea, ikastegian bertan eta unibertsitatean txertatzen lagunduta.
- Ikasleek unibertsitateko bizimoduan parte har dezaten sustatzea.
- Ikasketa-plana, ikastegia bera, zerbitzu eta baliabideak, burokrazia-kontuak eta administrazio-gaiak hobeto ezagutzea.
- Ikasle berriei informazio akademikoa eta administratiboa ematea, UPV/EHUⁿ egingo duten egonaldia hobetze aldera.
- Ikasleek dituzten zailtasunak eta premiak hautematea, eta horientzako irtenbideak aztertzea.
- Ikasle berrien gogobetetzea hobetzea, ikaskuntza-prozesua egokituta eta izan ditzaketen zailtasunei aurrea hartuta; betiere, eskarmentu handiagoko kideen esperientzian oinarrituta.
- Tutore-lanak egingo dituzten ikasleengan euren garapen pertsonal, sozial eta profesionalean eragingo duten zeharkako gaitasunak sustatzea: komunikaziorako, harremanetarako, orientaziorako eta lidergorako gizarte-trebetasunak, besteak beste.

3.1. Planaren prestakuntza eta esku-hartze faseak

Planaren prestakuntzarako, uneoro «Tutoretza plana: berdinen arteko tutoretza» dokumentua jarraitu genuen, hori izanik dokumentu markoa. Horretan helburu nagusiak, esku-hartze arloak, metodologia eta ebaluazio arloak jasotzen ziren. Aipatzekoa da malgutasuna erakusten duen dokumentua dela eta, alde horretatik, ikastegiek badute aukera beren errealitate egokitzeko. Aipatu diren helburu nagusiei erantzuteko, lau esku-hartze arlo nagusiri erantzuteko beharra adostu zen:

- Arlo akademikoa: formazio akademikoa, irakasgaiek ikasketa planean erakusten duten zentzua, irakasgaien eskakizun maila eta abar.
- Kudeaketa arloa: bizitza unibertsitarioaren kudeaketarako organoak eta horietan parte hartzeko aukerak.
- Administrazio arloa: informazio administratiboaren ezagutza eta horretarako sarbidea.
- Zerbitzu arloa: Unibertsitateak eta ikastegiak ikasleei eskainitako zerbitzu desberdinen ezagutza.

Halaber, hiru esku-hartze fase programatu ziren: lehenengoak planari buruzko informazioa zabaldu eta sozializazio lana egitea bilatzen zuen, horrekin batera ikasle tutoreen bilketa eta hautaketa lortzea ere bilatuz (2012ko apirila eta ekaina bitartean); bigarrenak ikasle tutoreentzako formazioaren zentzua eskaintzen zuen (2012ko irailean); eta hirugarrenak planaren balorazioa bilatzen zuen (2013ko ekaina).

3.2. **Ikasle tutoreak: bilketa, hautaketa eta formazio prozesua**

Gasteizko Irakasleen Unibertsitate Eskolak bi irakasle koordinatzaile izendatu zituen plana aurrera eramateko. Irakasle koordinatzaile hauek ikasle-talde bakoitzeko bi ikasle tutore lortzearen erronka adostu zuten. Horretarako erabili zituzten irizpide pedagogikoen artean, garrantzi handia eman zioten ikasle tutoreei bikoteka lan egiteak ekarriko zien konfiantzari eta osagarritasunari. Argitu beharra dago Eskolan Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako Graduak eskaintzen direla, horietako bakoitzean erdarazko eta euskarazko taldeak daudela. Horrek, praktikan, zortzi ikasle tutore lortzea eskatzen zuen.

3.2.1. *Bilketa*

Ikasle tutoreak lortzea erraza izan ez bazen ere, prozesua erraztu zuen alderdi nagusietakoa zeregin hori garatzeari esleitu zitzaion errekonozimendua izan zen: azpimarratzekoa da Irakasleen Errektoreordetzatik eta ikastegitik ikasle tutoreek jaso duten errekonozimendu hori erabakiorra izan dela beraien parte hartzea bultzatzeko. Honako hauek izan dira adostutako errekonozimenduak:

Ikasleen Errektoreordetzaren partez:

- Mentoretza planean tutore aritu izana egiaztatzen duen agiria (prestatuntza ekintzaren errekonozimendua).
- Jarduera espezifikoak garatzeagatik hiru kreditu ECTSren esleipena.

Ikastegiaren partez:

- Praktikak garatzeko ikastegia aukeratzeko lehenetsua.
- Gradu bukaerako lana (GBL) garatu ahal izateko lan lerroa eskaintzea.
- Esperientzia zabaltzeko asmoz, jardunaldietara edo kongresuetara joateko aukera.

3.2.2. *Hautaketa eta formazioa*

Ikasle tutoreak aukeratzeko irizpideak dokumentu markoan agertzen ziren, bost arlo nagusiri erantzutea bilatzen zela (ikusi 1. eranskina):

- Espediente akademikoa.
- Prestakuntza osagarria: gaitasun komunikatiboarekin, talde dinamikekin eta gatazken ebazpenarekin lotuta.
- Orientazio jardueretan parte hartu izana, batez ere Unibertsitateak antolatutako *Ate Irekien Jardunaldietan*.
- Ikasle ordezkari organoetan parte hartzea: Unibertsitatearen eta ikastegiaren organo kolegiatuak.

- Banakako elkarrizketa: jarrerazko alderdiekin (motibazioa, prestasuna eta konpromisoa) eta komunikazioarekin eta informazioaren kudeaketarekin lotuta.

Irizpide horien arabera, Eskolan zortzi ikaslez osaturiko ikasle tutore taldea eratu zen (zazpi emakumezko eta gizonezko bakarra). Espediente ona zuten ikasleak izateaz gain, planaren irakasle koordinatzaileek bereziki baloratu zuten ikasleen gaitasun komunikatiboa, banakako elkarrizketa laburraren bidez aztertu zena. Bestalde, orientazioari eta ikasle ordezkariaren jarduerari dagokienez, ikasle tutore taldearen erdiak esperientzia zuen gelako ordezkari edo Ikasle Kontseilukide funtziotan, taldeari ezagutza eta esperientzia eman diona.

Ikasle tutoreen formazio prozesuak ezinbestekotzat jo ziren bi alderdiri erantzutea bilatzen zuen: lehenik, egin beharreko jardueraren izaera kontuan hartuz, tutoreen gaitasun komunikatiboan sakontzea beharrezkoa zen; bigarrenik, ikasle tutoreei Unibertsitatearen egitura eta funtzionamenduari buruzko informazioa erraztu behar zitzairen ere.

Gaitasun komunikatiboaren garapenari dagokionez, beldur handiena sorrarazi ohi duen egoera sozial horietako bat jendaurrean hitz egitearena da (Pollard eta Henderson, 1988), eta horretan ez da diferentzia handirik agertzen sexuaren edo adinaren arabera (García-López, Inglés eta García-Fernández, 2008). Beldurrari aurre egiteko, publiko aurrean hitz egiten laguntzen duten gaitasunetan trebatzea eta azaltzeko teknikak lantzea oso garrantzitsua da (García-López, Díez-Bedmar eta Almansa-Moreno, 2013). Alderdi horietan trebatzeko, ikasle tutoreen prestakuntza prozesuan lau orduko saioa eskaini zen, enpresa eta irakaskuntza arloetarako gaitasun komunikatiboetan eta pertsonaletan aditua den pertsona batek aurrera eraman zuena.

Formazio prozesuaren bigarren saioa Gipuzkoako IAZeko arduradunak aurrera eraman zuen eta horretan, adierazi den bezala, UPV/EHUko barne funtzionamenduaren alderdiak izan ziren hizpide. Saio horretan luzatu zen mezu nagusietakoa ikasle tutoreen ardura mailarekin lotzen zen, beraien funtzioa zalantzei erantzun ahal izateko bideak erakustea zela argituz. Planak ez du eskatzen ikasle tutoreek galdera guztietarako erantzunak edukitzea, horiek erantzuteko informazio gokia eskaintzen duten bideak erakustea baizik.

3.3. Plana abian jartzea eta horren garapena

Planaren izaera esperimental eta horrek ikasle berrien artean eduki zezakeen harrerarekiko ziurgabetasuna kontuan hartuta, hobetsi zen modu xumean hastea eta ikasle tutoreekin hilabeteko saio bakarra egitea adostu zen (gehienez ere 50 minutukoa). Horretarako, lehen adierazitako planteamendua jarraituko zen: ikasle tutore bikote bakoitza bere jatorrizko taldea (titulazioka eta hizkuntzaka) tutorizatzeaz arduratuko zen. Saiotako edukien bidez aurretik zehaztutako lau esku hartze arloei erantzutea bilatu da.

Plana sozializatzeko asmoz, horren aurkezpena ikasle berrientzat antolatzen diren Harrera Jardunaldietan egin zen. Ikasle tutoreei protagonismoa ematen hasteko, aurkezpenaren ardura nagusia beraien esku utzi zen. Horrez gain, tutoreek Harrera Jardunaldietan programatutako beste jarduera batzuetan ere parte hartu zuten, hala nola, Campusean zehar egindako bisitan eta Bibliotekako bisitan ere. Tutoreek Jardunaldietan erakutsitako inplikazioak beraien eta ikasle berrien arteko gertutasuna lantzen hastea ahalbidetu zuen, hauxe izanik planaren garapenerako oso positiboki baloratu zen alderdia.

Saioen garapena beti ere irakasle koordinatzaileen eta ikasle tutoreen artean aurreikusi zen. Saioen prestakuntza errazteko baliagarriak ziren materialak konpartitzeko eta eraginkortasunez funtzionatzeko asmoz, *Drop-box* zerbitzua erabiltzea adostu zen; zerbitzu horrek plataforma anitzak diren artxibategiak hodeian gordetzea eta horiek sarean eta ekipo informatiko desberdinen artean sinkronizatzea ahalbidetzen du.

Saioak prestatzeko garaian, ikasle berrien beharrak eta ikastegiko funtzionamenduarenak uztartzen saiatu zen. Adierazgarriak izan daitezkeen adibide batzuk eskaintzeko, urrian burututako saioan ikasgelako ordezkarien hautaketa prozesuaren garrantzia aztertu zen, hautaketa hori hurrengo astean egin beharko zutela kontuan hartuz; abenduko saioan urtarrileko azterketei begira baliagarriak kontsideratzen diren alderdiak jorratu ziren, hala nola kontuan hartu beharreko araudiak eta dokumentuak. Ondoren eskaintzen den koadroak (1. koadroa) ikasturtean zehar egindako saioetan landutako edukien panoramika ezagutzea ahalbidetzen du.

1. koadroa
2012-2013 ikasturtean Berdinen arteko tutoretza planaren saio kronograma

Hila	Saioan landutakoa
Urria	Harrera Ekitaldien oroigarria <ul style="list-style-type: none"> — Biblioteka — Elurreta eraikineko beste espazio batzuk (informatika gelak, aisialdi gelak...) — Unibertsitate jangela
	Kirol Zerbitzuaren aurkezpena <ul style="list-style-type: none"> — Kirol txartela — Campusarekin hitzartutako kirol-zentroak — Kirola egiteko bestelako aukerak — Kredituen aitortza posiblea
	Ordezkarien hautaketa <ul style="list-style-type: none"> — Zergatik eta zertarako aukeratu? — Zeintzuk dira beren funtzio nagusiak? — Hautaketarako gomendioak — Beren lanagatik jasotzen duten aitortza

Hila	Saioan landutakoa	
Azaroa	Unibertsitateko Zerbitzuak	<ul style="list-style-type: none"> – Ikasleen Argibide Zerbitzua (IAZ) – Psikologia Aplikatua
	ECTS kredituak	<ul style="list-style-type: none"> – Zer dira ECTS kredituak? – ECTS kredituak eskuratzeko moduak – Aitortza eta Transferentzia Araudia
	Eskolako hurrengo ekitaldiak	<ul style="list-style-type: none"> – Zaballako Presoen bisita – Eskolako Jardunaldi Pedagogikoak
Abendua	Ebaluazio prozesurako aspektuak	<ul style="list-style-type: none"> – Graduako Gestiorako Araudian ebaluaketari buruzko aspektu nagusiak errepasatzea – Modulu eta modulu lanen ebaluazio prozesuaren aspektuak (Moduluetarako Akordioak)
	Ikasle Kontseilua	<ul style="list-style-type: none"> – Zer da? – Funtzio nagusiak
Otsaila	Lehen lauhilabeteko kalifikazio prozesua pasata, zer da gogoratu beharrekoa eta kontuan hartu beharrekoa etorkizunari begira?	<ul style="list-style-type: none"> – Irakasgaien kalifikazioak – Modulu lanen kalifikazioak – GAURren kontsulta eta horren aspektu batzuen inguruko informazioa – Nola berreskura daiteke klabea galduz gero? – Kalifikazioen ondorioz sor daitezkeen kasuistak
	Iraunkortasun Arautegia	<ul style="list-style-type: none"> – Ikasketak jarraitu ahal izateko gainditu beharreko gutxiengo kreditu kopurua – Irakasgaiko deialdi kopurua eta azterketari uko egitea
	Epaimahai Berezia	<ul style="list-style-type: none"> – Epaimahai Bereziaren izaera – Konpentsazioa eskatu ahal izateko baldintzak
	Euskarari dagokionez	<ul style="list-style-type: none"> – Euskaraz derrigorrez egin behar den kreditu kopurua – C1 egiaztatzeke aukera posibleak
	Eskolako hurrengo ekitaldiak	<ul style="list-style-type: none"> – Ate Irekien Jardunaldiak

Hila	Saioan landutakoa	
Martxoa	Ikasleen elkarteak	— Zer dira? — Elkarteak sortzeko gutxieneko baldintzak
	Mugikortasunerako eta kooperaziorako programak	— Mugikortasunerako aukera desberdinak — Parte hartzeko baldintzak — Harremanetarako arduraduna
	Eskolako webgunearen berrikusketa	— Berrikusketarako batzordean parte hartzea — Harremanetarako arduraduna
Apirila	Eta hurrengo ikasturtea?	— Bigarren ikasturteko irakasgaien eta modulu lanen panoramika
	Berdinen arteko tutoretza planaren balorazioa	— Planaren balorazio orokorra
	Hurrengo ikasturtean tutore aritzeko aukera	— Tutore aritzeko aukera eta horretarako baldintzak aurkeztu
	Agiri banaketa	— Planaren saioetan erregulartasunez parte hartzea adierazten duten agirien banaketa

Lehen saioa egin ondoren, ikasle tutoreek informazioa eskuragarri uztea ahalbidetuko zuen tresnaren baten beharra planteatu zuten, modu horretan ikasle berriek, haien beharren arabera, informazio hori berreskuratu ahal izango zuten. Hori lortzeko, *google sites* izeneko lan tresna erabiltzea adostu zen. Gaur egun, plataforma hori Eskolako webgunean txertatu da eta ikasleek horretara jotzen dute behar duten momentuan (<https://sites.google.com/site/berdintutoregasteiz/>); aurreikuspena tresna horren bitartez gero eta informazio gehiago eta, ahal den neurrian, interakziorako aukera gehiago eskaintzea da, modu horretan ikasle berrien eta ikasle tutoreen eta irakasle koordinatzaileen arteko komunikabide bihur dadin.

3.4. Planaren balorazioa

3.4.1. Lehen mailako ikasleek egindako balorazioa

Planak lehen mailako ikasleen artean eduki duen harrera modu positiboan baloratu beharrekoa da. Azpimarratu beharra dago parte hartzea erabat boluntarioa dela eta, Harrera Jardunaldietan horren aurkezpen ofiziala egin ondoren, 107 ikasle apuntatu ziren lau ikastaldeetan artean (Haur Hezkuntzako Graduan: 28 ikasle euskaraz eta 19 ikasle gaztelaniaz; Lehen

Hezkuntzako Graduan: 44 ikasle euskaraz eta 16 ikasle gaztelaniaz). Euskarazko taldeetan guztira matrikulatutako ikasle berrien kopurua (198) eta gaztelaniazkoena (37) kontuan hartuta, azpimarratzekoa da gaztelaniako ikasleek planari egin dioten harrera, parte hartze ehunekoak % 90aren inguruak izan baitira; euskarazko ikasleen artean ehuneko horiek % 50etik gertu geratu dira.

Prozesua martxan jarrita, irakasle koordinatzaileek eta ikasle tutoreek aurreikusten zuten bezala, saioetarako asistentziak gorabeherak erakutsi zituen taldeen eta saioen edukien arabera. Lehen mailako ikasleek planaren garapenari buruz egiten zuten balorazioa ezagutzeko asmoz, ikastegi parte-hartzaileen artean adostutako ebaluazio galdetegia pasatu zen; galdetegiak erantzun kuantitatibo anitzeko 12 item zuen eta, horiez gain, informazio kualitatiboa ere eskuratzeko baliagarria zen iradokizunetarako eta oharretarako atala (ikus 2. eranskina). Galdetegi horrez gain, azkeneko saioa lehen mailako ikasleen eta ikasle tutoreen artean balorazioa egiteko ere baliatu zen; horren bidez prozesuaren osotasunari buruzko alderdi positiboak eta hurrengo ikasturteei begira hobetzekoak izan daitezkeenak ezagutu nahi ziren.

Hurrengo koadroan planaren ebaluaziorako galdetegia erantzun zuen ikasle kopuruaren datuak eskaintzen dira (2. koadroa).

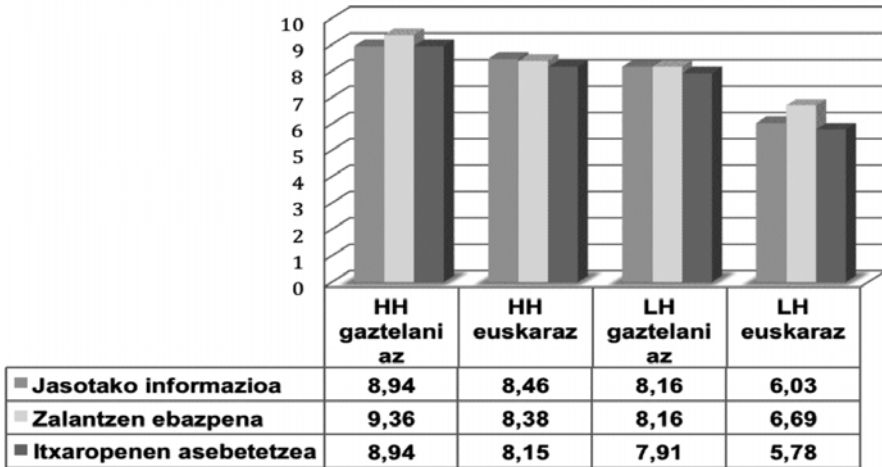
2. koadroa
Galdetegia erantzun duten parte hartzaileak

Gradua	Gizonezkoak	Emakumezkoak	Guztira
Haur Hezkuntza gaztelaniaz	1	18	19
Haur Hezkuntza euskaraz	3	11	14
Lehen Hezkuntza gaztelaniaz	4	8	12
Lehen Hezkuntza euskaraz	11	22	33

Lortutako emaitzen analisiarekin hasteko, lehenik eta behin horien panoramika eskaintzea komeni da, Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako gaztelaniazko eta euskarazko taldeen arabera (1. grafikoa).

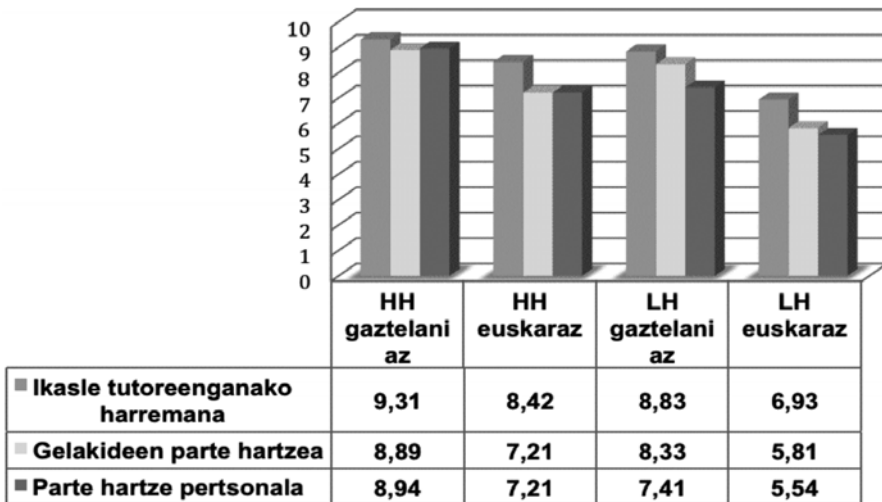
Grafikoan ikus daitezkeen bezala, lortutako emaitzak oso modu positiboan balora daitezke eta, oro har, frogatzen da plan baliagarria izan dela informazio nahikoa eskaintzeko eta ikasle parte hartzaileen zalantzei eta itxaropenei erantzuteko. Hala ere, euskarazko taldeetan ($X = 6.64$; $\sigma = 1.70$) eta gaztelaniazkoetan ($X = 8.70$; $\sigma = 1.15$), ikus daitezkeen bezala, desberdintasun adierazgarriak agertzen dira balorazioetan ($t = -5.90$; $p = .000$).

Bestalde, planaren izaera berritzailea eta bere oinarritzko filosofia kontuan hartuta, ezinbestekoa zen erlazio-alderdiak arretaz aztertzea, batez ere

1. grafikoa
Gaztelaniazko eta euskarazko taldeetan lortutako emaitzak

lehen mailako ikasleen eta ikasle tutoreen arteko erlazioa eta lehen mailako ikasleek erakutsi duten parte hartze maila. Horren inguruan, saiota-rako asistentzia baloratzeaz gain, horietan erakutsitako inplikazio aktiboa ere aztertzea bilatu da (2. grafikoa).

2. grafikoa
Ikasle tutoreekin izandako harremanak eta lehen mailako ikasleen parte-hartzea

Ikus daitekeen bezala, erlazio alderdiei eta taldekako-banakako parte-hartzearen alderdiari dagokienez, berriz ere gaztelaniazko taldeen emaitzak ($X = 8.52$; $\sigma = 1.09$) euskarazkoak ($X = 6.69$; $\sigma = 1.47$) baino hobeak izan dira, diferentzia adierazgarriak agertuz ($t = -5.93$; $p = .000$). Saioetarako asistentzia zerrenden bitartez egiaztatu da erregularragoa izan dela gaztelaniazko taldeetan; datu horrek, 2. grafikoan egiazta daitekeen bezala, taldekako zein banakako parte hartzea hobe izatea ahalbidetu du, modu horretan planaren helburu nagusietako bati erantzunez: berdin arteko erlazioa.

Adierazgarria da egiaztatzea puntuaziorik baxuena Lehen Hezkuntzako euskarazko taldean eman dela, lau taldeen artean ikasle kopuru altuena erakusten zuena, hain zuzen ere. Horretan eragina eduki ahal izan duten faktoreak hobeto ezagutzeko denbora gehiago behar bada ere, dagoeneko azpimarra daiteke talde kopuruak eragin zuzena eduki dezakeela saioetan ikasleen parte hartze aktiboagoa bultzatzeko, edota parte hartzaileen eta tutoreen arteko harreman estuagoa lortzeko. Kopuru altua duten ikasle taldeekin lan egin behar izateak saioak sasi magistral bihurtzea ekar dezake. Saioak talde txikiagotan garatzeak, ordea, gertutasuna eta parte hartzaileen jarrera aktiboa lortzen lagun dezake.

Lehen mailako ikasleek oharretan edo iradokizunetan islatutako informazio kualitatiboa aztertzerakoan, ikusi da beraien eskaera nagusietako bat saioak garatzeko beste ordutegi bat bilatzea izan dela (2012-2013 ikasturteko saioak 14.00etatik 15.00etara burutu dira). Bestalde, azkeneko saioan egindako balorazioaren bitartez, berriz ere egiaztatu da planaren balorazio positiboa: bereziki ikasle tutoreen esperientziak ezagutzea eta saioak beraiekin konpartitzeak sorrarazi duen konfiantzazko giroa azpimarratu dute (3. koadroa).

3. koadroa

Balorazioetan identifikatutako alderdi positiboak eta hobetzekoak

Alderdi positiboak	Hobekuntza alderdiak
Saio argiak eta erabilgarriak. Baliabide onak erabiltzen dituzte.	Hobe da saioetarako gela finkoa edukitzea
Zalantzak egoki argitzen dituzte; zerbaiterako erantzunik ez badute, hurrengo saiorako erantzuten digute	Ordutegia
Ez dira ordenagailuz egindako aurkezpenetan bakarrik oinarritzen. Beraien esperientzia pertsonalen bidez orientatzen gaituzte.	Dinamika gehiago egitea
Beren esperientziaren bidez ikas dezakegu	Ikasle parte hartzaileen aldetik inplikazioa hobetu behar da
Edozelako zalantzak planteatzeko konfiantza dago; ikasleak izatean, harremana askoz gertuagoa da.	Saioen ordutegia korreoz iragarri

Azkenik, aipatu behar da baita ere azken saio horretan lehen mailako ikasleen artean egin den zundaketa, hurrengo ikasturtean ikasle tutoreak izateko prest egongo ziren jakiteko asmoz; hasierako zundaketa bat besterik izan ez bada ere, adierazgarria suerta daiteke egiaztatzea taldeetako ia ikasle erdiak horretarako interesa erakutsi duela. Hortaz, planaren etorkizunerako oso datu positiboa da.

3.4.2. *Ikasle tutoreen balorazioak*

Ikasle tutoreen balorazio prozesurako bi baliabide mota erabili ziren: 2012ko irailean eginiko formazio saioen inguruko galdetegia eta, eskaintako sei saioak egin ondorengoko eztabaida taldea, planak berak duen ikas-kuntza kooperatiborako balioaren ildotik. Eztabaida taldeko parte hartzaileek gai bati buruzko iritzia trukatzeko, arazo bat ebazteko edo erabakiak hartzeko aukera aurkitzen dute taldean, horrela erabat parte hartzailea eta librea den testuinguru batean elkarren ikuspegietatik ikasteko parada ere edukiko dutela (Garaigordobil, 2003).

Galdetegiaren bitartez, hurrengo koadroan jasotzen diren alderdiak baloratu ziren. Ikus daitekeen bezala, emandako balorazioa bikainetik gertu kokatu zen (4. koadroa).

4. koadroa

Aurretik hartutako formazioari buruzko balorazioa

Baloratutako alderdiak	Emaitza
Azalpen argiak	9,2
Irakasleekiko erlazioa	9,3
Ikaskideen parte hartzea	8,8
Parte hartze pertsonala	8,6
Jasotako informazioa	8,5
Zalantzak argitzea	9,0
Jasotako formazioaren balioa planean esku-hartzeko	9,0
Iguripenen asebetetzea	8,3

Formazioaren balorazio positiboa berriz ere plazaratu zen ikasleekin egindako eztabaida taldean. Hau ordu eta erdiko saio bakarrean egin zen eta eztabaida bideratzeko gai nagusi hauek proposatu ziren: planaren indarguneak eta hobetzeko alderdiak, ikasle tutoreen sentsazioak eta beraien formazio prozesuan egindako ekarpenak.

Lehenengo eztabaidagaiari dagokionez, ikasleek nagusiki azpimarratu zituzten indarguneak honako hauek izan ziren: plana martxan jarri baino

lehen jasotako formazioa, irakasle koordinatzaileen laguntza, bikoteka aritzea eta ikasle parte hartzaileekin saioak garatu ahala lortutako gertutasuna eta konfiantza.

Azpimarratutako beste indargune nagusi bat irakasle koordinatzaileen presentzia izan zen, ikastegiaren eta ikasle tutoreen artean komunikaziorako bidea eskaintzen zuelako; horren bitartez, ikasturtean zehar sortzen diren aldaketei edo beharrei buruzko laguntza ahalbidetu zen. Ikasle tutoreek, lehen mailako ikasleak orientatzearen zailtasunaz kontziente izanik, bereziki baloratu zuten irakasle koordinatzaileen laguntza. Beraien ustez, horrek zeregina erraztu egin zien, bai sortu ziren zalantzak argitzeko eta baita saioak garatzeko materialen prestakuntzarako.

Azken indarguneari dagokionez, ikasle tutoreek bereziki baloratu zuten ere ikasle parte hartzaileekin progresiboki lortutako konfiantza eta gertutasuna, batez ere talde txikietan. Saioak egin ahala, inplikazio handiagoa ikusten zuten ikasleengan, berdinen arteko erlazioaren eraginkortasuna erakusten duena. Hobetzeko alderdiei dagokionez, talde handietan saioak beste modu batez antolatzearen beharra azpimarratu zuten nagusiki, saioek zenbait kasutan hartu zuten kutsu magistrala ekiditeko baliagarria izango zena.

Eztabaida taldean aztertutako beste bi eztabaidagaiak ikasle tutoreen tentsazioena eta planak beraiei egindako ekarpenena izan ziren. Bi eztabaidagaiak nahiz lotuta egonik, ikasle tutoreek adierazi zuten planak aurrera egin ahala erosoago sentitu zirela. Hasierako urduritasunari aurre egitea kosta egin zitzaion, baina saioetan bikoteka aritzea oso lagungarria izan zitzaion. Alde horretatik, elkar koordinatzeko beharra zuten, eta horrek saioari beste dimentsio bat ere ematen zion.

Planean parte hartzeak ekarpen handiak ekarri dizkiela adierazi zuten. Irakasle koordinatzaileekin, beste ikasle tutoreekin eta ikasle parte hartzaileekin aritzeak ikaskuntza kooperatiboaren bidean kokatu zituen. Alde horretatik, nahiz eta ikasle tutoreak hirugarren mailan egon, aitortu zuten planak ezagutzen ez zituzten alderdi asko ezagutzea ahalbidetu ziela. Horrez gain, ikasle taldeen garatutako tutorizazioak gaitasun komunikatiboarekin, lidergoarekin, talde dinamizazioarekin eta gatazken ebazpenarekin loturiko gaitasunak garatzeko laguntza eskaini zien. Alde horretatik, plana etorkizunean egingo duten irakasle lanbiderako oso lagungarria izango dela azpimarratu zuten.

4. ONDORIOAK

Unibertsitatera igarotzeak ikasleei testuinguru instituzional berri batera egokitzea eskatzen die, alderdi berri ugari ezagutzen laguntzeko beharra dakarrena; gertaera horrek, gaur egungo goi mailako hezkuntzaren testuinguruan, garrantzi berezia hartzen du, irakaskuntza-ikaskuntza prozesuan

metodologia aktiboak eta parte hartzaileak bultzatzea bilatzen baita, ikasle-
leen papera birplanteatzea eskatzen duten metodologiak (Benito eta Cruz,
2005; López, 2005).

Ezinbestekoa da testuinguru unibertsitario horretan orientazioak duen
oinarrizko dimentsioa ezagutzea eta bultzatzea, hezkuntza prozesuaren ho-
bekuntzarekin erabat loturik dagoen faktorea baita (Apodaca eta Lobato,
1997; González eta Martín, 2004; Sanz, 2005). Unibertsitatean bultzatzen
ari den egungo gaitasun ereduak ikasleak laguntzea eta aholkatzea eska-
tzen du eta, alderdi horretatik, orientazioa eta tutorizazioa unibertsitate tes-
tuinguruaren lerro nagusitzat hartu behar dira.

Abiapuntu horretatik, Berdinen arteko tutoretza plana orientazioaren
dimentsioaren errekonozimendurako erabakigarria izan daitekeen elemen-
tua da. Plana martxan jartzeak suposatu duen esperientziak emaitza posi-
tiboak lortu ditu eta horrek pentsarazten du planaren jarraipena bermatuta
dagoela eta laster erakunde barruan erabat instituzionalizatuta egongo dela.
Azpimarratzekoa da planak ikasle berrien artean eduki duen harrera, hasie-
rako itxaropen guztien gainera kokatu dena.

Planean parte hartzeko aukera boluntario izateak ziurgabetasuna sor-
tzen zuen, bai lehen mailako ikasleek horri egingo zioten harrerari zego-
kionez, baita ikasturtean zehar planteatutako saioen ondorengo jarraipenari
zegokionez ere. Hala ere, egiaztatu da ikasleek, oro har, baloratu dutela
planaren zentzua eta horrek unibertsitaterako egokitzapen akademikoa, so-
ziala eta pertsonala errazteko eskaintzen duen laguntza. Positiboki baloratu
dute eskaintako saio kopurua eta horietan landutako alderdien sekuentzia-
zioa, beraien beharrak eta ikastegiko funtzionamenduarenak egoki uztartu
direla azpimarratuz.

Era berean, Berdinen arteko erlazioa lortu dela egiaztatu da, horre-
tarako komunikazio zuzena erabiltzea eta erreferente kulturalak edo hiz-
kuntzakoak partekatzea elementu lagungarriak izanik (Chancel, Jordana
eta Pericon, 2008). Lehen mailako ikasleek bereziki nabarmendu duten al-
derdietako bat berdinen arteko erlazioa ezartzearen aukera izan da, horrek
ahalbidetu duen gertutasuna eta konfiantza giroa; erlazio horrek ikaskun-
tza testuinguru jakin batean garatzen laguntzen duela adierazi dute, ikasle
tutoreen esperientzien bidez ikasteko aukera aurkitu baitute. Baloratu dute
tutore horiek, bere garaian, behar, kezka eta ziurgabetasun berdinei aurre
egin behar izan zietela eta horrek balio handiko ereduak eskaini die. Ika-
sturtean zehar ikasle tutore horiek edukitzeak elkarrenganako identifikazioa
garatzen lagundu du. Saioetan jaso duten informazioaz gain, testigantzak
eta testuinguru berrian hobeto egokitzeko baliagarriak diren esperientziak
ere jaso dituzte, horren inguruko ikuspegi zabalagoa eta aberatsagoa esku-
ratzen lagundu diena.

Adierazgarria da, baita ere, lehen mailako ikasleek, planean parte hartu
ondoren, hurrengo ikasturteetan ikasle tutore aritzeko erakutsi duten inte-
resa. Parte hartzeak ahalbidetu die beren ikaskideek emandako laguntza

sentitzea eta horrek, beraiengan, besteak laguntzeko gaitasuna eta bestee-
ganako ardura sentimendua handitu du (De la Cerda, 2013). Alde horre-
tatik, lehendabiziko urtean ikasle tutore taldea lortzeak zailtasun batzuk
eduki baditu ere, hurrengo ikasturteetarako errazago izango dela aurreikus-
ten da.

Nabarmentzekoa da baita ere ikasle tutoreek erakutsitako aldez au-
rretiko jarrera eta inplikazioa, saioak egiteaz gain, horietarako materialak
prestatzen eta saio horien publizitatea ikasgeletan zehar egiten lagundu bai-
tute. Zereginaren garapenarekiko motibazio handia erakutsi dute uneoro.
Unibertsitatean sartzen diren ikasle berriek orientatuak izatearen beharraz
kontziente izanik, aitortuta eta baloratuta sentitu dira, are gehiago jakinda
planaren fase esperimentalak UPV/EHU-ko lau ikastegitan bakarrik garatu
dela. Planean parte hartzea baliagarria izan da tutoreei etorkizunean garatu
beharreko zeregin profesionalarekiko hurbilpena eskaintzeko, irakaslearen
lanbiderako oso baloratuak diren zenbait gaitasun garatzen lagundu baitie:
publiko aurrean hitz egitea, taldeak lan egitea, planifikatzea, taldeak dina-
mizatzea eta abar. Bestalde, irakasle koordinatzaileen laguntzaz, beraien
garapen akademikorako eta profesionalerako informazioa eta orientazioa
lortzeko aukera izan dute.

Metodologiari dagokionez, 2012-2013 ikasturtean lortutako emai-
tzak positiboak izan badira ere, garrantzi handikoa da konfiantza giroa eta
ikasle parte hartzaileen eta tutoreen arteko gertutasuna lortzeko saiakeran
sakontzea. Horretarako, hurrengo ikasturteetarako, parte hartzaile kopuru
altua duten taldeetan, tutore gehiago edukitzearen beharra azpimarratu da;
azpitaldeak sortzeko aukera egongo da, bide batez gertutasuna eskuratzeko
eta saioek izaera sasi magistrala erakustea ekiditeko balioko du:

Bukatzeko, argi eta garbi esan behar da laguntza instituzionala eki-
menaren arrakastarako ezinbesteko alderdia izan dela. Aztertu den ka-
suan, laguntza hori gauzatu da eta, alde horretatik, eskertzekoa da UPV/
EHU-ko Ikasleen Errektoreordetzak egindako apustua eta Ikasleentzako
Argibide Zerbitzuak erakutsi duen inplikazioa. Etorkizunari begira, lor-
tutako emaitza positiboak abiapuntu hartuta, ikasle tutoreek eta irakasle
koordinatzaileek planaren etorkizuna baikortasunez ikusten dute, unibers-
titatean sartu berriak diren ikasleentzat benetako beharra baita. Alde ho-
rretatik, aipatu beharra dago 2013-2014 ikasturterako Berdinen arteko tu-
toretza planean parte hartzeko prest agertu den ikastegi kopurua bikoiztu
egin dela, bere funtzionamenduaren beste adierazle positibo bat eskaini-
tzen duena.

Jasotze-data: 2013/06/06

Onartze-data: 2013/10/25

The paper given below presents a new experience developed in the framework of orientation activities at the University of the Basque Country: a peer tutoring program's start-up. This initiative has been driven by the Vice-rectorate of Students and has been implemented experimentally just in four schools during this year. Although orientation has been an unresolved matter in Spanish universities, due to the Bologna Process is increasing the value of focusing on this question, contributing to the upgrade of the teaching-learning processes quality. In that sense, the main aim of the programme is to provide the socio-personal adaptation process of the new students, making the development of knowledge about university services and the way school works easier, driving an active participation on university life. The experience of students in second and third grade helps getting that goal. In the current context, it's analyzed the experience of the start-up of the programme, as well as its contribution to the College's student's orientation process.

Keywords: orientation, University students, peer tutoring, European Higher Education Area.

El presente trabajo presenta una experiencia novedosa en el marco de actividades de orientación desarrollado por la Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU): la puesta en marcha de un plan de tutoría entre iguales. Se trata de una iniciativa impulsada por el Vicerrectorado de Alumnado y llevada a la práctica de forma experimental únicamente en cuatro centros de la UPV/EHU durante el curso 2012-2013. Si bien la orientación ha sido durante los últimos años una de las asignaturas pendientes en las universidades españolas, el proceso de convergencia europea está revalorizando la necesidad de incidir en la misma, reconociendo su contribución a la mejora de la calidad del proceso educativo. En este sentido, la pretensión principal del plan es facilitar el proceso de adaptación social y personal del alumnado de nuevo ingreso, posibilitando que vayan conociendo progresivamente los servicios universitarios y los aspectos de funcionamiento del centro e impulsando así una participación más activa en la vida universitaria. La experiencia de compañeros y compañeras de cursos superiores representa un factor que facilita en gran medida la consecución de dicha pretensión. En este contexto, se analiza la experiencia de puesta en marcha del plan en la E.U. de Magisterio de Vitoria-Gasteiz, así como su contribución a la mejora del proceso de orientación del alumnado de la Escuela.

Palabras clave: orientación, alumnado universitario, tutoría entre iguales, Espacio Europeo de Educación Superior.

Cet article présente une nouvelle expérience dans les activités d'orientation élaborés par l'Université du Pays Basque (UPV/EHU): le commence d'un programme de tutorat par les pairs. C'est une initiative du Vice-président pour les élèves et elle est lancée expérimentalement au cours 2012-2013 dans quatre centres de l'UPV/EHU. Le processus de convergence européenne est en train de réévaluer la nécessité d'influencer dans l'orientation et le tutorat, en reconnaissant leur contribution à l'amélioration de la qualité du processus éducatif. En ce sens, le but du programme est de faciliter le processus d'adaptation sociale et personnelle des étudiants nouvelles, permettant à devenir progressivement des services universitaires connus et les aspects opérationnels du centre et de la conduite plus active dans la vie universitaire. L'expérience des collègues de grades supérieurs est un facteur qui facilite grandement la réalisation de cette revendication. Dans ce contexte, nous analysons l'expérience de le commence du programme de l'Ecole Universitaire de l'Éducation de Vitoria-Gasteiz, et leur contribution à l'amélioration du processus d'orientation des élèves.

Mots clés: orientation, étudiants universitaires, tutorat par les pairs, l'enseignement supérieur européen

BIBLIOGRAFIA

- Álvarez, P., eta González, M. (2005). «La tutoría entre iguales y la orientación universitaria. Una experiencia de formación académica y profesional». *Educar*, 36, 107-128.
- Amor, M.I. (2012). *La Orientación y la Tutoría Universitaria como elementos para la calidad y la innovación en la Educación Superior. Modelo de Acción Tutorial*. Córdoba: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Córdoba.
- Apodaca, P. eta Lobato, C. (1997). *Calidad en la universidad: Orientación y evaluación*. Barcelona: Laertes.
- Arco, J.L. eta Fernández, F. (2011). «Eficacia de un programa de tutoría entre iguales para la mejora de los hábitos de estudio del alumnado universitario». *Revista de Psicodidáctica*, 16(1), 163-180.
- Benito, A. eta Cruz, A. (coords.) (2005). *Nuevas claves para la docencia universitaria en el Espacio Europeo de Educación Superior*. Madrid: Narcea.
- Bricall, J.M. (2000). *Informe Universidad 2000*. 2013ko otsailaren 11an berreskuratua helbide honetatik: <http://www.oei.es/oeivirt/bricall.htm>
- Cano, R. (2009). «Tutoría universitaria y aprendizaje por competencias. ¿Cómo lograrlo?». *REIFOP*, 12(1), 181-204.
- Chancel, G., Jordana, M. eta Pericon, R. (2008). *Reculls, documento 4. La tutoría entre iguales en el marco del EEES: Cinco años de funcionamiento del Programa d'Assessors d'estudiants en la UAB*. Barcelona: Ediciones Assessorament Psicopedagògic (UAP).

- Colvin, J.W. (2007). «Peer tutoring and social dynamics in higher education». *Mentoring & Tutoring: Partnership in Learning*, 15(2), 165-181.
- Cubero, R. eta Luque, A. (2002). «Desarrollo, educación y educación escolar: la teoría sociocultural del desarrollo y del aprendizaje». Coll, C.: Palacios, J. eta Marchesi, A. (koor.). *Desarrollo psicológico y educación*, 137-155 orr. Madrid: Alianza.
- De la Cerda, M. (2013). *Por una pedagogía de ayuda entre iguales. Reflexiones y prácticas*. Barcelona: Graó.
- Duran, D. (2002). *Tutoría entre iguales. Procesos cognitivo-relacionales i anàlisi de la interactivitat en tutories fixes i reciproques*. 2009ko otsailaren 27an berreskuratua helbide honetatik: http://www.tdx.cesca.es/TESIS_UAB/AVAILABLE/TDX-1021103-181153/ddgde1.pdf
- Duran, D. eta Vidal, V. (2004). *Tutoría entre iguales: De la teoría a la práctica*. Barcelona: Graó.
- Euskal Herriko Unibertsitatea (2010). *Unibertsitateko Ikasleen Estatutua*, 2010/1791 Errege Dekretu bidez onartua.
- Euskal Herriko Unibertsitatea (2012). *Ikasleen Araudia*, 2012/3521 Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian (EHAA) argitaratua.
- Euskal Herriko Unibertsitatea (2012). *Tutoretza plana: berdinen arteko tutoretza*. 2013ko uztailaren 16an berreskuratua helbide honetatik: http://www.ikasleak.ehu.es/p202-content/eu/contenidos/informacion/destacado_tutoria_iguales/eu_plan/tutoria_entre_iguales.html
- Ferrer, J. (2003). «La acción tutorial en la universidad». Michavila, F. eta García, J. (koor.). *La tutoría y los nuevos modos de aprendizaje en la Universidad* (67-84 orr.). Madrid: Consejería de Educación, Cátedra Unesco de la Universidad Politécnica.
- Garaigordobil, M. (2003). *Juegos cooperativos y creativos para grupos de niños de 8 a 10 años*. Madrid: Ediciones Pirámide.
- García, N. (2008). «La función tutorial de la Universidad en el actual contexto de la Educación Superior». *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 22(1), 21-48.
- García-López, L.J.; Díez-Bedmar, M.B. eta Almansa-Moreno, J.M. (2013). «De ser entrenado a ser entrenador: Cómo ayudar a otros iguales en la mejora de las competencias para hablar en público». *Revista de Psicodidáctica*, 18(2).
- García-López, L.J.; Inglés, C.J. eta García-Fernández, J.M. (2008). «Exploring the relevance of gender and age differences in the assessment of social fears in adolescence». *Social Behavior and Personality*, 36, 385-390.
- Gil, P. (2009). «Evaluación de competencias a través de la tutoría grupal. M. Hijano del Río (koor.)», *Las titulaciones de Educación ante el Espacio Europeo de Educación Superior*. Málaga: Ediciones Aljibe.
- González, I. eta Martín, J.F. (2004). «La orientación profesional en la universidad, un factor de calidad según los alumnos». *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía, REOP*, 15(2), 299-315.
- Lázaro, A. (2002). «La acción tutorial de la función docente universitaria». En Álvarez Rojo y Lázaro (coords.). *Calidad de las Universidades y orientación universitaria* (pp. 249-281). Málaga: Aljibe.
- Ley 14/1970, de 4 de agosto, *Ley General de Educación y financiamiento de la reforma educativa* (BOE 06-08-1970).

- Ley Orgánica 4/2007, de 12 de abril, por la que se modifica la Ley Orgánica de 21 de diciembre, de Universidades.
- Ley 6/2001, de 21 de diciembre, *Ley Orgánica de Universidades* (BOE 24-12-2001).
- Lobato, C.; Arbizu, F. eta Del Castillo, L. (2005). «La tutoría entre iguales en las universidades anglosajonas. Análisis y valoración de una práctica». *Papeles Salmantinos de Educación*, 4, 65-79.
- López, E.; Archilla, M.; Fernández, J.; Gálvez, M. eta García, N. (1993). «Una experiencia de tutoría entre iguales en la universidad». *Revista Complutense de Educación*, 4(2), 253-269.
- López, F. (2005). *Metodología participativa en la Enseñanza Universitaria*. Madrid: Narcea.
- Marchena, E.; Gómez, C.; Aguilar, M. eta Navarro, J. (2006). «Tutoría entre iguales en la Universidad de Cádiz: Proyecto Compañero». *Biblid*, 21, 197-214.
- Martín, E.; García, L.A. eta Hernández, P. (1999). *Determinantes de éxito y fracaso en la trayectoria del estudiante universitario*. La Laguna: Servicio de Publicaciones Universidad de La Laguna.
- Ministerio de Educación (2010). *Pacto social y político por la educación*.
- Newman, D.; Griffin, P. eta Cole, M. (1998). *La zona de construcción del conocimiento: Trabajando por un cambio cognitivo en educación*. Madrid: Morata.
- Pedicchio, M.C. eta Fontana, I. (ed.) (2000). *Tutoring in European Universities*. Trieste: Servizio Tipografico Editoriale d'Ateneo.
- Pérez Boulosa, A. (2006). «Tutorías». De Miguel Díaz, M. (koor.), *Metodologías de Enseñanza y aprendizaje para el desarrollo de competencias. Orientaciones para el profesorado universitario ante el espacio europeo de educación superior*, 133-163 orr. Madrid: Alianza Editorial.
- Pino, M.R. eta Ricoy, M.C. (2006). «La tutoría como recurso en la enseñanza universitaria. Estudio de necesidades y contribuciones actuales». *Bordón*, 58(3), 345-358.
- Pollard, C.A. eta Henderson, J.G. (1988). «Four types of social phobia in a community sample». *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 176, 440-445.
- Real Decreto 1393/2007, *ordenación de las enseñanzas universitarias oficiales*.
- Rodríguez, S. (koor.) (2004). *Manual de tutoría universitaria. Recursos para la acción*. Barcelona: Octaedro-ICE.
- Rogoff, B. (1993). *Aprendices del pensamiento. El desarrollo cognitivo en el contexto social*. Barcelona: Paidós.
- Sanz, R. (2005). «Integración del estudiante en el sistema universitario: La tutoría». *Cuadernos de Integración Europea*, 2, 69-95.
- Topping, K.J. (1996). «The effectiveness of peer tutoring in further and higher education: A typology and review of the Literature». *Higher Education*, 32(3), 321-345.
- Topping, K.J. (2003). «Yo y la evaluación por pares en la escuela y la universidad: La fiabilidad, validez y utilidad». M. Segers, F. Dochy y C. Cascallar (ed.), *Optimización de nuevas modalidades de evaluación: En busca de calidades y estándares*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Velasco, P. eta Benito, A. (2011). «La Mentoría entre Iguales en la Universidad Europea de Madrid: una estrategia educativa para el desarrollo de competen-

- cias generales y específicas». *Higher Learning Research Communications*, 1(1), 10-32.
- Villayandre, A. eta Pérez, L. (2000). «Tutoría de iguales». *Congreso de Orientación Universitaria*, 233-241 orr. Bartzelona.
- Watts, A.G. eta Van Esbroeck, R. (1998). *New skills for new futures. Higher Education Guidance and Counselling Services in the European Union*. Bruselas: Fedora/Vubpress.
- Wells, G. (2001). *Indagación dialógica. Hacia una teoría y una práctica socioculturales de la educación*. Bartzelona: Paidós.

1. eranskina. **IKASLE TUTOREAK HAUTATZEKO IRIZPIDEAK ETA BAREMOA**

1. **IKASKETA-ESPEDIENTEA** (*puntuazio guztiaren % 20-% 30, gehienez ere 20-30 puntu lortu arte*)
 Aurkeztutako eskaera guztien artean, Erizaintzako Graduko ikaske-
 ta-espedientearen batez besteko nota kalkulatu da. Gehienezko
 notari 20-30 puntu emango zaizkio, eta gainerako eskaerei propor-
 zionalki esleituko zaizkie puntuak.
2. **PRESTAKUNTZA OSAGARRIA** (*puntuazio guztiaren % 20-% 30, gehienez ere 20-30 puntu lortu arte*)
 Komunikazioko eta taldeen dinamikako gaitasunekin zerikusia
 duen prestakuntza hartuko da kontuan.
 - Komunikazioarekin, taldeen dinamikarekin, arazoen ebazpenare-
 kin eta antzekoekin zerikusia duen araututako prestakuntzagatik
 (beste titulu batzuetako irakasgaiak) puntu bat emango da ECTS
 kreditu bakoitzeko (edo 25 orduko), gehienez **15 puntu** lortu
 arte.
 - Aisialdiko begirale titulua izateagatik edo taldeak dinamizatzea-
 rekin lotutako egiaztatutako esperientziengatik: gehienez ere,
10 puntu.
 - Komunikazioko, taldeen dinamikako, arazoak konpontzeko eta
 abarretako gaitasunekin zerikusia duen berariazko prestakun-
 tzako 20 orduko: puntu 1, gehienez ere **5 puntu** lortu arte.

Ikasketa-espedientearen eta prestakuntza osagarriaren puntuazioak ezingo ditu 50 puntu gainditu.
3. **ATEAK ZABALTZEKO EGUNETAN PARTE HARTZEA** (*puntuazio guztiaren % 15, gehienez ere 15 puntu lortu arte*). Ikaste-
 gaiak antolatutako jardunaldi horietan parte hartzeagatik, gehienez
 15 puntu emango dira.

4. IKASLEEN ORDEZKARITZA (*puntuazio guztiaren % 10, gehienez ere 10 puntu lortu arte*)

- Ikasleen Kontseiluko ordezkariak: gehienez ere, 2 puntu. Puntuazio osoa ikasturte bati emango zaio, eta proportzionalki emango zaie aldi laburragoei.
- Unibertsitateko kide anitzeko organoetako ordezkariak: gehienez ere, 2 puntu. Puntuazio osoa ikasturte bati emango zaio, eta proportzionalki emango zaie aldi laburragoei.
- Ikastegiko kide anitzeko organoetako ordezkariak: gehienez ere, 2 puntu. Puntuazio osoa ikasturte bati emango zaio, eta proportzionalki emango zaie aldi laburragoei.
- Taldeko ordezkariak: gehienez ere, 4 puntu. 2 puntu emango dira ikasturte bakoitzeko, eta proportzionalki emango zaie aldi laburragoei.

5. ELKARRIZKETA PERTSONALA (*puntuazio guztiaren % 25, gehienez ere 25 puntu lortu arte*)

Elkarrizketak bi zati izango ditu. Lehenengo zatia jarrerazkoa izango da; motibazioa, libre egotea eta konpromisoa baloratzeko. Bigarren zatia, berriz, komunikazioarekin eta informazioa igortzearekin lotuta egongo da. Bigarren zati horretan, ikasleek labur-labur azaldu ahal izango dute programaren esku-hartzeko eremuetan ezartzen diren zenbait eduki (*Tutoretzako Ekintza Plana: berdinen arteko tutoretza*, 6. orrialdea).

- Motibazioagatik, libre egoteagatik eta konpromisoagatik 15 puntu lortu ahal izango dira gehienez.
- Sintesiari eta informazioa igortzeari dagokienez, berriz, 10 puntu lortu ahal izango dira gehienez.

Hautapen-batzordeak baremo horren irizpideak interpretatzeko ahalmena izango du eta haren erabakia apelaezina izango da.

Azken puntuazioan berdinketarik egonez gero, ikasketa-espedituetan puntuaziorik altuena duen pertsonak izango du lehentasuna. Berdinketak jarraitzen badu, elkarrizketan puntuaziorik handiena duenak izango du lehentasuna, eta, hala ere, berdinketak jarraitzen badu, lehenengo izena eman duenak izango du lehentasuna.

2. eranskina. LEHEN MAILAKO IKASLEENTZAKO EBALUAZIO GALDETEGIA

NAZIOARTEKO
BIKAIN TASUN
CAMPUSA
CAMPUS DE
EXCELENCIA
INTERNACIONAL

BERDINEN ARTEKO TUTORETZA
EBALUAZIO GALDETEGIA: LEHEN MAILAKO IKASLEENTZAT

Fakultate/Eskola:

Campusa:

Adierazi zer neurritan zauden ados hurrengo adierazpenekin, 1etik 10era:
(1 = Erabateko desadostasuna / 10 = Erabateko adostasuna)

Testuingurua eta aurkezpena

Saioak egin diren ikasgela egokia da	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Saioak egin diren egunak egokiak izan dira	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Saioen ordutegia egokia izan da	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Garapena

Azalpenak argiak izan dira	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Emandako dokumentazioa oso baliagarria da	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Erabilitako denbora egokia izan da, ez gehiegi ez gutxiegi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tutore-lanak egingo dituzten ikasleekiko harremana egokia izan da	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ikaskideen parte-hartzea ona izan da	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Zure parte-hartzea ona izan da	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Emaizak

Jasotako informazioa oso baliagarria izan da	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Adierazitako zalantzak argitu dizkizute	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Saioak zure aurreikuspenei erantzun die	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Iradokizunak eta oharrak:

Mila esker laguntzeagatik